

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt — kr.
Hat hóra 3 frt — kr.
Három hóra 1 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postai-
utalvánnyal küldhetők.Egyes számok 12 kr-ával
kaphatók a kiadóhivatalban

Megjelenik minden hétfőn.

DUNA VIDÉKE

(PAKSI LAPOK)

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP:

Négyhasábos példány egy-
szeri közléseért 7 kr.; két-
szoriért 6 kr., többszoriért
5 kr. fizetendő.Bélyegdíj minden egyes be-
iktatásért 30 kr.

A nyiltérben:

minden négyhasábos gar-
mond-sor díja 15 kr.Vetünk összeköttetésben le-
vő hirdető-irodák, előfize-
tőink vagy a gyakori hird-
etők tetemes díjkezdve-
ményben részesülnek.

Vigadunk.

Vigadunk, mulatunk, tánczolunk, csúzlunk, iszunk, mert az élet egy sem tart örökké; tehát addig, a meddig lehet: vigan élünk.

No, hát miért ne mulatnánk, a kiknek módunkban van mulatni? Elég ha a nyomorult szegények nem mulathatnak; de úgy kell nekik, a kábáknak, miért születtek nyomorult szegényeknek?

Valjon, a duzsgazdagok születésük szerencséjének ők magok-e vagy valami véletlen az oka? erre kellene előbb megtalálni a feleletet, mert én azt mondom, hogy mindnyájunk születése a láthatatlan erő intézkedésétől függ és a további élet fejlesztése is a véletlen következménye. —

Tehát, ép úgy a gazdag, valamint a szegény is születésének sem nem oka, sem nem okozata; mert az a láthatatlan erőben látezik létezni, melynek titkos működését mi halandók felfogni és meghatározni nem vagyunk képesek. Hogy ez való, a mindennapi tapasztalatokból van alkalmunk és módunkban meggyőződni.

Nap-nap mellett találkozunk a született nagyok és vagyonos szegényekkel és viszont a született alacsony származású gazdag nagyokkal.

Nap-nap mellett látjuk és halljuk, hogy egyik másik született nagy és vagyonos koldusbotra jutott s nem egyszer a börtön lakójává lett; de olvassuk azt is, hogy egyik másik született szegénysorsú dúsgazdaggá lett. Honnan van tehát ez az óriási változás? Ki tudná nekem ezt fogókonnyan s minden kétséget kizárólag megmagyarázni Darwin szerint? Mert én mindezen átmeneti változásokat a titkos erő — vagy is — Isten akaratában, intézkedéseiben látom létezőnek.

Már most, ha csak ugyan, mind ezen változatok az Isten akarata és intézkedéseiből kifolyó dolgok, a mi nt másképen nem is lehet, — tehát mi, kik vagyon, állás vagy tudománnyal rendelkezünk, — mind ezeket miért nem tekintjük az Istenből adottaknak, hanem ön magoktól származottnak? és a szegény nyomorultakat le nézve, azok sorsával egy általában nem látjuk szükségessé törődni; annál kevésbbé igyekezzünk azok nyomorult helyzetén segíteni. Valóban, ez az, a mit én felfogni nem vagyok képes. Ez nyugtalanít engem. Ezzel a gondolattal és a jelenlegi romlott társadalommal kibékülni nem vagyok képes.

A mostani társadalom, helyesen és a szó szoros értelmében csakis romlott társadalomnak nevezhető.

A mostani, magát műveltnek nevezni szerető társadalom önös és Isten tagadó s ha valami jót cselekszik, azt mulatva és csak azért teszi, hogy neve, mint jötevője a nyilvánosság előtt páváskodjék s ez neki kedves és ebbe ő szerelmes.

Ha a mostani társadalom önös és önző nem lenne, akkor a mostani gazdasági és kereskedelmi eszközök mellett, a szegény munkás nép nem pusztulna el, hajlék, ruházat és száraz darab kenyér nélkül, mert ha önös és önző nem lenne, akkor nem a felesleges luxus és mulatozásra, de szegény hajléktalan, ruhátlan és éhező embertársának felszolgálására fordítaná vagyona feleslegét; de így nem, — mert az önösség démona bilincsekbe verte más küllömben adakozásra kész jobbát és szívüket emberi szeretet helyett a fűvészség ürdöge tartja lebilincselve, csak a fényűzés, mulatozás és dobzódás beszerzésére szükséges kincsek kidobálására oldja fel.

Valóban, a mai kor civilizáltjai rosszabbak az egykoron Isten hatalma és engedelmesége ellen fellázadt — elveszett paradicsom gögő angyalainál.

Most kihalt az emberek szívéből a felebaráti szeretet, kihalt az Istenben való hit. A mostani művelt kor emberei nem hívén az Istenben és annak létezésében, emberbarátai iránt sem viseltetik szeretettel; mindenik önmagát szeretvén, saját énjének igyekezik élni és énje vágyait kielégíteni.

Most jótékonyt mulatozás nélkül gyakorolni annyira, — mint a jótékonyt körül szerzett érdemekről lemondani és a nagy közönség előtt jótékonyt fitogtatását elhallgatni; pedig a mai kor emberei dicsőíteni és dicsőíteni szeretik magukat; — tehát jótetteiknek nyilvánosaknak kell lenniük, hogy megdicséressenek érte.

Hány szülői szeretetet nélkülöző neveletlen hajléktalan, meztelen és éhes árva csatangol az utcákon, az irtóztató hidegtől gyötörtetve, kire rá férő a teltek felelőseiből jutandó legkisebb segítség is, ha lenne, ki juttatna részükre valamit; csak hogy az önösség azt tenni: nem engedi.

A szegény nyomorultak részére a gazdagok semmit sem akarnak juttatni — ha csak nem a fényes mulatságból maradó morzsákat, — ámde sokszor ez sem jut, mert a mulatozás költségei sem folynak be.

Civilizált társadalom! nem a mulatozásoktól elmaradó morzsákat — de a mulatozásból szűkösség, — a nélkülözhető fényűzési cikkek értékével adózzunk a szegényeknek, — mert csakis így leszünk képesek nyomorult helyzetükön se-

A „DUNA VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Anyámhoz.

Ha meghalok, ne sírased meg
Gondos anya hú fiad,
Boldogabb lesz gyermeked ott,
Hol az átok vére fagyott
És egy szebb sors felvirrad!

Könny ne öntse gyöngy-patakban
Bús folyamát képeden,
Miért e bú? ... hisz siron túl
Boldogabb sors fénye kél s gyúl,
Ott több bánat nem terem!

Lehajló fűz árnyékában
Álljon hantom egymagán...
Ott nyugodjam, ott pihenjek,
Vén időkre szenderegjek
Fényes nappal, éjszakán...

Sírlakomra a keresztfát
El ne hozzád emléknék,
Szenvedtem én életemben
A túlság minden nembem,
S ott is keresz szálljon meg?...

Virágot hints, szép virágot
Pusztá hantra, jó anyám...
Őket mindig, lásd, szerettem,
S velök majd ott csevegtem
Hold világos éjszakán!...

Chalup'ca Rezső.

Egy tolvaj emlékirataiból.

I.

Tíz éves voltam, midőn anyámat elvesztettem.

Atyám részeges, garázd ember volt, a ki ütött, vort, a hol csak szerét tehette, s míg ő a csapszékben dőszölt, addig én koplaltam éheztem otthon.

Télen hideg fűtetlen szobában aludtunk, melynek egész butorzatát egy nyomorúságos rozszant ág, s egy kemény szalmazsák képezte. Azon a szalmazsákon halt meg az én anyám...

A nyomor, de még inkább a bánat megtörték a gyöngy asszonyt, úgy találtuk halva egy reggel a szalmazsákon.

Atyám akkor is ittas volt. — Ne bűj, te fattyu, — ordítá baromi módon, s félre lőkött a drága halottól.

E naptól fogva kezdődtek az én tulajdonképen szenvedéseim. Nem volt már anyám, a ki megvédett a durva bánatmaktól.

Atyám koldulni küldött, hogy napestig ihaszék, s ő sokat ivott, nagyon sokat, utóbb nem voltam képes állatias szenvedélyt kielégíteni.

Szívémből utáltam azt az embert, kit a természet törvényeinél fogva „atyám”nak kellett neveznem.

Testem az ülegektől egészen elnyomordott, szívemben dacos és kemény lettem.

Gyűlöltem mindent: az életet az embereket, az egész világot!

Igy értem el 16 ik életkoromat.

Egy este atyám ittas állapotban megbotlott a lakásunkhoz vezető rozsz lépcsőzeten, s nyakát szegte.

Én szívemből örültem ez esetnek, mert megszabadultam mindennapi kínzómtól. Egy könyvet sem ejtettem a nyomorult sírjára.

Ki venné ezt tőlem roz néven?

Egyedül álltam hát a világon, keserű, kimondhatatlan érzés szállotta meg a lelkemet, azt hittem e pillanatban, hogy körülöttem minden kihalt, miudeu elsötétült, csak egy élt a szívemben: a fáj d a l o m.

gitei és őket a társadalom részére, mint hasznavehető embereket a gonoszság és a végpusztulástól megmenteni.

Bereghy Endre.

A kőkor.

II.

Írta: Daróczy Zoltán.

Miután már az ember a műveltség azon fokán állott, hogy már eszközeit finomabb kőből készíthette, úgy mint serpentinből és obsidiánból, akkor már ezen kőből készült eszközei mind csiszolva voltak és ezen korban már nem öntudatlanul, hanem a tudás és előrehaladás vágyával készítette azokat. Ezen korban már az ember üsmerte az „ácsműveltséget, a kőműveltséget, a szövőműveltséget és a fazekasműveltséget.“ Ezen négy féle művészet — mert már annak mondhatjuk mivel ez volt az alapja a művészeteknek — az igaz ugyan, hogy kezdetlegesen, de már az ezen korból való talált tárgyak ezt bizonyítják.

Az ácsműveltség szembeeszközi bizonyítéka az építészet. Ezen mondatot kérdés alakjában is feltehetjük; amire a következő feleletet adhatjuk: — mivel nagyobb és szembeeszközi emlékek a kőkorból, (az ácsműveltségre vonatkozó) az építészeti alakjában maradtak fenn leginkább. A lakószobák két féleképpen épültek — melyek kizárólag fából és földből voltak építve — az egyik féle építészeti a sátor építészeti volt, a másik pedig a cölöp építészeti, mind a kettőnek a leírását, építését röviden itt közlöm.

A sátor építés ép olyan lehetett, mint a most élő vadnépeké; ugyanis: „egy előfához, kőháltáikkal leejtett fiatal fatörzseket lehetőleg széles körben hozzá támogattak, azok végeit lenn a földben és a fa törékán megerősítették, kisebb ágakkal az egész építményt körülfonták, s agyagsárral betapasztották.“ Hogy Európa első emberei ilyen kunyhókba laktak, — nem egészen biztosan lehet. — Ilyen sarat, mely kőkorszakbeli tárgyakkal fordult elő Magyarán találtak, melyen a fonás nyomai tisztán kivehetők. A kik ilyen kunyhókban laktak, azok vadászatból éltek éppen úgy, mint a barlang lakók.

A cölöpipítészeti nyomait majdnem minden országban megtalálni, de mégis legnagyobb számmal Svájc tavaiban fordulnak elő. A cölöpipítészeti kétféle; úgy mint olyanok, melyek a kis tavakban vannak és melyek a nagyobb tavakban. Melyek kis tavakban voltak építve, ezoknél a cölöpök közti tér vagy kövekkel, vagy más anyaggal kitöltve és ezek minden esetre sokkal erősebb

S az édes anya áldó szelleme.

Ez a szelid fény eloszlatta előlem a homályt, s én emelt fővel, büszke öntudattal helyet akartam foglalni az emberek közt, a társadalomban, melynek eddig kitaszított tagja voltam.

És a társadalom?

Megvetéssel fordult el a rongyos sápadt arcú fiutól, s a durva sértő szavak nem egyszer kergették arcomba a vért.

„Csavargó, „naplopó,“ — ezek voltak a legszelidebb kifejezések. Munkát, becsületet életmódot kerestem, s az emberek gúny-kaczajjal, ocsmány szitkokkal ütökt el maguktól.

Mi ez? — gondoltam ifju ésszel, — a világ így fogadja a becsületet, a szorgalmat? Ajtót mutat a munka keresőnek, és miért?

Azért, mert „rongyos“ voltam. . .

Óh ti boldogok, kik fényes rubában jártok, ne mondjátok ki ezt a szót soha, mert nem tudjátok hogy milyen lelki küzdelmeket szenved az a szegény „rongyos.“

Utáltam, szivemből utáltam a társadalmat, ezt a csillogó ragyogó sártömeget mely annyi bűnt és gyalázatot rejt a vakító külső alatt.

bek is voltak, mint a nagy tavakban levők. A nagy tavi cölöpipítményeknek a lézaga nem volt kitöltve semmivel sem azért, hogy a vihar tomboló ereje a cölöpök közt elmelessen a nélkül, hogy ártana az építménynek. Ezen cölöpipítményen oly nagy súly volt, hogy a cölöpök nagy része egészen meg volt hajolva.

A cölöpipítményeknek milyen alakjuk volt, azt még eddig tudásaink nem döntötték el; némelyek azt állítják, hogy az alakja négyzetleges volt, ellenben mások, hogy gömbölyű volt és ez bízhatóbb is mivel találtak Svájezi tavakban egy oly nagy darab anyagot, melyből biztosan lehet következtetni, hogy az a kunyhó mely ezen sárral volt betapasztva, — az gömbölyű volt; míg a kunyhók gömbölyűsége mellett bizonyítanak a most élő Ausztráliák cölöpipítményei, melyeken a lakosztály gömbölyű.

Lakásuk a következő módon készül; magas cölöpipítményekre erősített deszkák vannak a tő közepére helyezve, melyekre a száraz földről egyetlen egy hid által képezett keskeny bejárat vezet. A deszkákat fenntartó cölöpipítményeket közös költségen verette oda le az összes polgárság, hanem a következő időkre ily törvényt hoztak: ha valamely férfi megdől, valahány nőt vesz, mindegyikért három cölöpipítményt tartozik levetni, a szükséges fát az Orbelusnak hegyről hozván. Életmódjuk a következő: mindegyik férfinak van a padlókon egy kunyhója a melyben lakik; ennek talaján van egy a padlózatba pontosan illő s a tóra nyíló csapó ajtó. A kis gyermekek lábára kötelet kötnek attól tartván, hogy vízbe találnak hullani. Lovait s egyéb teherhordó állataikat hallal tartják, a mely oly bőségben tenyész, hogy ha valaki csapó ajtaját kinyitva kötélen egy üres kosarat bocsát le a tóba, kis vártatva hallal tele huzhatja viseze.

A cölöpipítmények lakói leginkább halászattal foglalkoztak. Horgaik esontból, vagy hal szalkából voltak készítve. Ne gondoljuk azonban, hogy csak a kőkorbéli népek tudtak keríteni ily cölöpipítményeket, — legkétségbe sem, mert csináltak a bronzkor és vasaskorbéli népek is, és alakra nézve sokkal finomabbat, Ezen cölöpipítmények nagy része tiz által pusztult el.

H i r e k.

— 1888. február 13.

A nyakunkba zúditott sajtóper tetemes költségeket fog okozni nemcsak, — de már is nagyobb kiadásaink lévén, tisztelettel kérjük fel azon tisztelt Olvasóinkat, a kik

Becsületet, r o n g y o s embernek nem szabad lenni, hanem elégánt g a z o m b e r n e k — igcn!

S ez a kigyó bőri társadalom a szemembe vágott egy szót, egy iszonyú, vérlázító szót.

Azt mondta hogy „tolvaj. . .“

Éhségtől elcsigázva, egy darabka kenyérért esedeztem, s a renyhe paraszita had a lelkemet mérgezte meg.

Őszo rogytam a piszkos vád sulya alatt, aztán egyszerre kiegyenesedtem, ereimben lázas tűz nyargalt.

A társadalom kilökte kebléből a menhelyet keresőt; jól van, ezután ellenséggé leszek annak a süppedő ingoványoknak.

Nem csillag az mely ingovány felett lobog, hanem csalogató lidércz, bolygó tűz.

Álarozot, sima álarozot viselnek ott az emberek. Fény és pompa ott a jelszó. a többi: erény, sziv jóság, stb. semmi, üres semmi. . .

„Tolvaj“ -nak nevezett a társadalom, s én most az — leszek.

[Folyt. köv.]

a lap előfizetési árával hátralékban vannak, hogy ezen összeget lehetőleg postafordultával hozzánk juttatni sziveskedjenek; — mely összeghez csatolható egyszersmind a „Bűn és bűnhődés“ című beszélyre is a 80 krnyi előfizetési ár. — Hisszük, hogy tisztelt olvasóink, a lap iránti tekintetből is, — a kérelmünket sietni fognak teljesíteni.

Előfizetési feltételek.

A „DUNA VIDÉKE“ (Paksi Lapok) előfizetési ára 1888-ik évre:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre 3 „ — „
Evnegyedre . . . 1 „ 50 „

Községeknek és jegyzőknek: egész évre csak 5 frt; tanítók és kisebb iparosok részére csak 4 frt.

A kik az egész évi előfizetési pénzt egyszerre küldik be: azoknak két hirdetést díj-talanul közlünk s csak is a kincstári 30—30 kr. bélyegilleték beklldését kérjük.

Helybeli előfizetőinket kérjük, hogy tetszésük szerint vagy a szerkesztőségben, akár a könyvtárában legyenek szivesek az előfizetési összeget nyugtára lefizetni.

Tisztelettel:

BALÁS SÁNDOR

szerkesztő és lapfőigazgató.

— Esküvő. Kiss Gyula, a „nagydorogi vas utállomási volt főnök, jelenleg Ercsi állomás főnök a hó 9 én vezette oltárhoz Pécselt Képiok Gizella kisasszonyt. —

— A himlő járvány Pakson és D földváron megszűnt. Pakson a héten csak nyolcz esetben jelentettek be himlős beteget. — Györkönyben teljesen megszűnt, — de Kocsolán a kályagos himlő a mult hó vége felé járványszerűleg lépett fel. —

— Tüntetés egy lelkész mellett. Lonesár József dr. mucsii adminisztratort a pécsi püspök hasonmindságban Szalatuakra helyezte. E birre azonnal elhatározták a plebánia hívei, hogy küldöttségileg fogják kérni Loosárnak ott maradását, miután ők ragaszkodnak hozzá, valódi atyai és papi bánásmódjáért, s az iskolaügy körül szerzett érdemeiért. Dulánsszky püspök szívélyesen fogadta a küldöttséget, s megígérte, hogy teljesíteni fogja a kérelmet, ha a patrónus Apponyi Sándor gr. nem fogja ellenezni. Mily szép ellentétet képez ez a bizonyára kölcsönös ragaszkodás, az oly sürten felmerülő ezivakodással szemben lelkész és hívei között. —

— A királyi család jelenlegős Buda várában tartózkodik s hí magyarjai között jól érik magukat. — A trónörökös pár a kultur egylet bálján is megjelent, miáltal a magyar közművelődési egyletek létjogosultsága — legteljőbb helyen is szentesítést nyert.

— Mulatságok. A paksi korbáz javára a hó 12-én megtartott álarozos bál szépen sikerült. Felfizettek: nagyt. Munkácsi Sándor, Kovács János, br. Rudnyánszky Iván úr, br. RudnyánszkyI vannée urú, Flóridán István, dr. Hoffman János, dr. Somogyi Zsiga, Mácsik Lajos, Horváth Gusztáv, Szalacay hadn, Eberhardt János, Krammer Herman, Scharfemberger János, és Stokinger István urak 1—1 fítot; Malatinszky Sándor, br. Rudnyánszky István, Freund Herman és Spiesz János urak 2—2 fítot; Bun Gusztáv és Ábrahámty Ferencz egyenkint 1 frt 50 krt; Gayer Adám, Goldemít György, Bun Lajos, Németh Mórícz, Goldstein Gusztáv, Braun Vincze kapitány és Komlósy Antal urak egyenkint 50 krt, Eisner

Károly úr 10 krt, özv. Holweiger Jánosné asszony és Kákonyi Ferencz úr 20 krt; összesen: 29 frtot. A tiszta jövedelem 43 frt 20. kr. A p a k s i p o l g á r i o l v a s ó k ö r 11-én tartott táncz-vigalma reggelig tartott s a jelen voltak, a vissza emlékezés kedves hangján beszélnok a fészelen mulatságról. — M ő z s ö n e hó elsején balybált rendeztek Reggeli 6 óráig mulattak. — H ő g y ő s z e n az ifjuság e hó 1-én a veres kereszt egylet javára mulatott. 20 frt 50 kr volt a tiszta jövedelem. — B o n y h á d o n az olvasóegylet tartott, jól sikerült mulatságot. — S i m o n t o r n y á n az önkéntes tűzoltó egylet rendezett tánczvizigalmat, mely az egylet javára 107 frt 54 krt jövedelmezett. — B á t t a s z ö k e n a „lövész társulat“ mulatott. Müller József karmester és zenekara elismerést érdemlően tüntette ki magát. — Balyubál. Kitünően sikerült házi mulatság volt Pakson e hó 12-én Molnár Sándor ur házában. A gazdag s izletes vacsora után megeredta táncz, s laukadatlan bévvel, nem csappanó kedvvel folyt egész világos virradtig. E kedélyes mulatságban a kedves vendéglátó családon kívül a következő hölgyek vettek részt: Névény Adámné, Jolán és Etel leányaival, Frank Gyuláné és Jánosné, Szilyné, Gara Józsefné, Kie Etelka. Midőn a z z i e s családnak e helyütt is köszönetet mondunk, egyuttal kifejezést adunk amaz óhajunknak: hogy máskor is. A z 1888 é v i f e b r u á r 5-én megtartott „K a t h. L e g é n y e g y l e t“ mulatságán bejött 76 frt 50 kr, felül fizetés volt 24 frt 20 kr, összesen 100 frt 70 kr; a kiadás 83 frt 38 kr; tiszta jövedelem 17 frt 32 kr. Felülfizetések; Spies János apát úr 5 frt, Scharfenperger J. ur 2 frt, Stokkinger J. ur 1 frt 50 kr, Szonéker József Kömlödi pl, nr 1 frt Rudnyánszky István ur 2 frt, Dörinő Ö nagysága 2 frt, N. N. 2 frt 50 kr, Braun Sándor gabonakereskedő 1 frt, Özv. Pápai Pálné 50 kr, Kródi Mihályné 1 frt, Florián István ur 50 kr, Geyer Adám ur 50 kr, Szalaosi hadnagy ur 50 kr, Niderreiter J. ur 50 kr, Pappos Nándor fvi-gyásó ur 50 kr, Osztermaier István ur 50 kr, Horváth Jenő ur 30 kr, ifj. Girst József úr 30 kr, Zozuk N ur 30 kr, ifj. Bergman Emil ur 30 kr, ifj. Haag István ur 20 kr, Flenger Károly ur 20 kr, Szabó István ur 20 kr, ifj. Magyar Pál ur 20 kr, Engel Ferencznő 20 kr, Füller Imre 20 kr, Sopp István ur 10 kr, Sopp Károly ur 10 kr, Gazics Imre ur 10 kr, melyért e helyen is köszönetet mond a rendezőség. —

— Szolgabírói áthozozások. Czakly úr megy — csüendes nyugalomba. Helyébe jön Kurz Vilmos szolgabíró úr Bonyhádról; — a nálunk is jól üemert Németh Muki megy Szegzárdról Bonyhádra s Szegzárdra D ö r y László úr megyei másod aljegyző. — kiúok helyét dr. Novák Sándor megyei közig. gyakoronok úr foglalja el. — Egy kis restauráció.

— Ötvennyolcz rendbeli fegyelmi vétség miatt helyezte vád alá a kir. tábla, mint elsőfoku fegyelmi hatóság Kiss János tamási i járásbíró s őt feddésre ítélte. A járásbíró fellebbezésére az ügy a kuria elé került, melynek fegyelmi tanácsa ma tárgyalta azt, s néhány vádpont elojtésével az elsőbíróaság ítéletét megváltoztatván, a járásbírórt roszalásra ítélte.

— Halálozás. Özv: Buday Józsefné, a leggyöngédebb anyák egyike hunyt el e hó 6-án Szegzárdon. — Két árvája Mari és Rózán kívül, az egész vármegye részvéte kíséri örök nyugalma helyére a szelid anya, a házias nő! — Béke lebegjon felette!

— A faddi vásár márczius hó 5-én tartatik meg.

— Száz forint — egy talány megfejtéséért nagyon szép jutalom. Pedig ennyit tűzött ki „egy zilahi kaszinói tag“ annak a szerencsés halandónak, ki egy talányát, melyet az „Ország Világ“ f. évi

2-ik számában tett közzé, helyesen megfejti. A wíndenesetre kitünő talány így hangzik:

Volt atyámban, volt anyámban,
Megvolt régi jó dajkámban,
Mért nincs bennem, gyermekemben
Sem a vőmben, sem menyomben?
Ha van fűben, mért nincs fűben,
Ez is, az is nő a földben;
Birja hajó, nem birja víz,
Holott hajót viszen a víz.
Szerelemben uszó szívvél
Legszebb nőben sem leled fel,
Dalaidban ha már bírod,
Énekedben le nem írod; —
Birj bárminő bölcsességgel,
Tudományyal, éles ésszel,
Buvárködjál, kutasd, keresd
„Természetben“ még sem leled;
Földüek ura az ember bár,
Mégsem birja, ha nem kalmár;
Éppen itt van a bükkenő,
Nem birja mint kereskedő.
Ki ez egész „esztenőben“
Feltalálja legelsőben,
Becsületemre fogadom,
Száz forint jutalmát adom.

— Mechanikai színház. A farsang elmúltával, a büjti napokra eljött hozzánk Kiss Adolf úr, az ő mechanikai színházát bemutatni. — Első előadását szerdán e hó 15-én tartotta, szép számú közönség érdeklődése mellett; — 16-án hasonlóan szép számú néző volt jelen s az intelligenzia különösen fel-tünő szép számban volt képviselve. A látványosság mindenkor igen vonzó szokott lenni közönségünkre; így Kiss úrnak reménye lehet Pakson hosszabb időt tölthetni, honnét D. Földvárra megy át s onnét Mohácsra, Pécsre. A folyton váltakozó műsor, a közönség érdeklődését annyira leköti, hogy a két és fél óráig tartó mutatványok ki nem fárasztják s észre se veszik, hogy az idő már tizre jár. — Hajótörés, lövöldözés, bombázás, vadászat, öserdők, sphynx, Szabara váltakozva jönnek elő. — Majd a kis köztalánczos mutatványai kötik le érdeklődésünket. — A ködfátyol képek, szín és vonaljátékok különösen tetszetek. — Ö Felsége a király és királynő, Rudolf és Stefánia ő fenségeik Petőfy, Kossuth képei élénk, szünni alig akaró eljenzésekkel fogadtattak. Kedden este új műsor. Felbivjuk a közelebbi vidékről is Olvasóinkat e látványos, természettani mutatványok meg-szemlélésére.

Vegyes hírek.

A m e r i k á b a kívándorolt szepesme-gyei illetőségű egyének által a mult évben közel egy negyed millió forint küldetett, az itthon maradt család tagoknak a „Szepesi Lapok“ közlése szerint. — A „kék macska“ („Blaue Katz“) fővárosunk éjjeli bübbarlangja, mely holmi német züngerek otromba és erkölcstelen gajdolásával „mulattatott“ — hála Istennek — megbukott. — Dr. Somerville skót pap utazik az alföldi reform. községekben angol beszédeket tartani. Elismerjük, mondja az „Orosh. Ujság“, — hogy remek beszédeket mondhat, de hogy mi haszna van belöle a békési ref. polgárnak, azt csakugyan nem értjük. (Mi som!) — A válság. Utöbbi napokban a háboru kitörése elkerülhetlennek látszik. Az oroszok, batárainkon szünet nélkül szaporítják csapatait. — A békéro való kitátások nagyon gyengék. — Ujvidéken valami Tomity, a „Zasztava“ címü lapban a bazafias polgárokat denunciansoknak jelenti ki — s m e g f o j t á s r a, a g y o n v e r é s r e b u j t o g a t. — Kedvesek is azok a szerb „testvérek!“ Hurhán híres pánszláv izgatót a nyitrai megyei törvényesök okmányhamisítás miatt vád alá helyezte. S t a r c e v i c s ismert magyartaló horvát izgatót pedig csalás és eikkasztás miatt két évi

fegyházra ítelték s vasba verve kísérték Lepoglavába. — Szegeden nem kevesebb, mint 286 ház elárverezése van kitüzvo.

Közlemények.

Gyógyszerek hamisítása. Már volt alkalmunk felemlíteni, hogy a gyógyszerek hamisítása mesés mérveket ölt. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy figyelmezteltünk egy szerre, mely jóságra és közkedveltségénél fogva a legnagyobb mérvben hamisították és utánoztatik. Ez a 40 év óta ismert és az egész civilizált világban elterjedt Dr. Popp udvari fogorvos Anatherin szájrize, mely 50 krajczáros, 1 frtos és 1 frt 40 kros üvegekben minden gyógytárban kapható. Miután azonban e szájrize kitünő volta folytán igen keresett czikk, az illető hamisítók valami nagyobbbrszét ártalmas kotyvalékokat készítnek, „Anatherin szájrize“-nek nevezik el, sőt gyakran Popp dr. nevét is felhasználják, hogy a könnyen hívő közönséget lépve vigyék, ami annál is inkább sikerül nekik, mert az ő mixturájukat olcsóbb áron adják, a vevőnek azt állítva, hogy ez valódi Anatherin szájrize. E hamisítások oly általánosak, hogy csupán az osztrák-magyar monarchiában, százával léteznek ilyenek, melyekkel szemben a valódi Anatherin-szájrize feltalálója Popp dr. ur, a legszigorubb rendszabályokat foganatosította. A ki fogai és szája szépségét és egészségét feun akarja tartani, csak a valódi Popp-féle Anatherin szájrizeet fogadja el, mely minden gyógytárban található. Helyben kapható: Malatinszky S. Gyógyszertárban.

Pécsi kiállítási hírek.

Ornithologiai gyűjtemény a kiállításon. A mult héten jelentette be Várady Ferencz pécsi hirlapíró, miszerint a pécsi kiállításon ő is részt szándékozik venni ornithologiai gyűjteményével, mely köztéskivül igen érdekes látványosságát fogja képezni a kiállításon. Jól fog esni a gazdasági, ipari és kereskedelmi, nemkülönböben egyéb kulturális tárgyak megtekintése utána az élő állatokat, a tarka, szinpompával ékeskedő szárnyasokat szemlélni. S nem csupán a szemnek nyújt élvezetet e gyűjtemény, hanem tanulmányul is szolgál. Hazánkban alig ismerik az exotikus madarakat; ez alkalommal legalább egy részét, habár csak egy részét, de a kalitkában tarthatók jelentékeny részét megismerhetik. Várady Ferencz hirlapíró, ki nagy előszerzetettel foglalkozik a madárgyűjtéssel s az állatvilág tanulmányozásával: kiállit több mint 50 faj exotikus madarat, a hazai madaraktól több száz díszes példányt. Kiállit, vörös, kék és zöld ararát, nagy és kis fehér sárga bubu kakadút, kis fekete kakadút, rózsakakadut, vörös nemes papagájt, szürinám-papagájt, amazon papagájt, szürke (Fakó) papagájt, vörös begyü nagy és szürke begyü kis Sándor papagájt, rozellát kaktuszt, törpe fecske farkut, törpe vörös és szürke fejü papagájt; — baltimorei szöví madarat (troopial) vörös kardinalist (bübül = madarat), vörös kontyu szürke kardinalist, szürke rizspintyot, paradicsom-, tigris-, zebra-, lepkefögyö-, szöví-, aranybegyü-, muskatalyés kanári, pintyeket. A hazai madarak közül több ragadozó: sasokat, hójákat, ölyveket, solymokat, és baglyokat; fogascsőrüeket, árosőrüeket, rigókat, kupesorrúakat, sármányokat, pintyeket stb. Az emlösök közül honosított majmokat: király-majmot, korona móvá, rézust és törpe karom-majmokat; evetkéket, tengeri ürteceket stb. stb.

U j a b b k i á l l i t ó k. Megyénkbel a kiállításon való részvételre újabban jelentkeztek: ifj. Z s i k ö Jánosné és ifj. G e r e s d i Mihályné Alsó-Nyéktről kendöket, — T i m á r János Szegzárdról kocsit, — S t r a u s z Zsigmond Ozorá-

ról pálinkát, Kreska József Bonyhádról kályhákat kiállítani; továbbá: dr. Hibert J. Szegzárdról mézpergotóval és Hoffer István Bonyhádról zeneszerzményekkel résztvenni.

A kiállítók száma eddigelé jóval felülhaladta a 800-at. A kiállítók közt 11 olyan van, ki külön pavillont szándékozik felállítani. A kiállítási iroda most a bejelentések csoportosításával foglalkozik, mi elkészülvén, a különféle bizottságok elkezdi működésüket.

IRODALOM.

A „Méhészeti Lapok“-at — mely a magyar országos méhészeti egyesület közlönye, mely egyesület, a királyné Ő Felsege fővédnöksége alatt áll, — s melynek előfizetési ára 3 frt. ajánljuk méhészeti kedvelőink figyelmébe. Előfizetések Budapestre küldendők, a lap címén.

Az „Olvasókör“ című regény folyóirat múlt évi 35 és folyó évi 1-80 füzetei megjelentek. — Az új füzet „Ördög és angyal“ történeti regény közlését kezdte meg. Ara egy füzetnek 25 k; negyedévre előfizethető 1 frt 50 krral, utalványon a lap címére. (Budapest, Üllőiút 21 sz.)

Magyar Almanach a czime a munkának, mely 20 ezer hazai mágnás, nagybirtokos stb. családok családi viszonyait s anyagi helyzetét ösmerteti. Előfizetési ára 3 frt, mely összeg Máté Lajos szerkesztő nevére Budapestre küldendő.

A „gyakorlati kereskedelmi tudományok“ 31-ik füzete megjelent. E pénz, biztosítási, közlekedési intézetek, a kereskedelem, a magán és közforgalom részére irt jeles, nélkülözhetlen munka ára (az összes eddig megjelent 31 füzet s márczius végeig előfizetve) 10 frt; mely összeg Zachár Gyula szerkesztő czime alatt, Budapest, Albrechtút 8 sz. a. küldendő.

„Bűn és bűnhődés“ című Chalupka Rezső által irt, erkölcs nemesítő történeti beszélyre hívjuk fel a magyar olvasó közönség figyelmét.

A munka Mikezsth Kálmán országgy: képviselő és jeles írónknak van ajánlva.

Chalupka Rezső neve nem ösmertetlen a magyar irodalomban. A fővárosi s a vidéki lapok egész legiója fekszik előttünk, melyek a fiatal író vonzó irányú dolgozatait méltatták.

A „Bűn és bűnhődés“ vonzó irányú, a fiatal, törekvő író, bizonyára országáért kedvelt teendő s alulírott a kedves irány, történeti bűségnek ködölvén örömmel vállalkoztam a munka kiadására. A mű tárgya II. Ulászló korába esik s a pártokra szakadt nemzet még jobbainak köréből is jellemeket fest megkapó eredménnyel. A beszély főalakja nem történeti személyi nygvan, de az előadás és a mese bonyolítás, az epizódok tisztán historiai jellegű oly mértékben adja meg az egész műnek a — történeti szint, hogy azt bátran mondhatjuk „történeti beszélynek“ s alakjait egytől egyig bátran vehetjük „történeti“ alakoknak. A „Bűn és bűnhődés“ folyó évi márczius hó 15 ére okvetlen meg fog jelenni 10—12 ivnyi tartalommal, csinos kiállításban s egészen ujonnan beszerzett betűkkel nyomtatva. A mű előfizetési ára 1 frt;*) mely összeg alulírotthoz — legezészerűbben postautalványon küldendő. — (Bolti ára magasabb lesz.) Az előfizetési összeget kérjük február hó végeig hozzánk juttatni, miután csak is annyi példányt szándékom nyomtatni, a hány előfizetőnk jelentkezik! Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tisztelet példánnyal kedveskedünk. A z előfizetők s gyűjtők neveit, — emlékképpen — a könyvben kifogjuk nyomtatni. Sives támogatást kér, Pakson 1888 évi február hó, BALÁS SÁNDOR a „Bűn és bűnhődés“ című mű kiadója.

Közgazdaság.

Vannak gazdánk között sokan, kik azt hiszik, hogy a mag árjegyzékek csak azzal a czéllal bírnak, hogy vevőket hódítsanak az illető czégeknek. Csakhogy ez a nézet nem helyes. Magkereskedelmünk terén a kimerítő és nagy gondal kiállított árjegyzékek az a feladat jut, hogy tájékoztatva a közönséget a maglzet összes viszonyairól, kizorítsa az ügynököknek a gazdaközönség félrevezelésére irányuló szereplését, mert tudvalevő, hogy az áru tisztasága, valódisága s megbízható forrásból való származása sehol sem oly fontos és sehol ezzel oly sok visszaélés nem történik, mint a magkereskedés terén, és épen ezért a gazdaközönségnek egyenesen szolgálatot tesz az a czég, mely a magülzetről a legrészletesebb tájékoztatást nyújtja árjegyzékeivel.

E tekintetben hazánkban első helyen áll Mauthner Ödön magkereskedelmi telepe Budapestben, mely még a külföld legelső világegyezményével is vetekedhetik, az általa évenként kiadott gazdag tartalmú és díszes magárjegyzékekkel, melynek 1888. évi folyamata e napokban jelent meg. Ez árjegyzék egészersmind Mauthner üzletének eddig senki által nem ért nagy kiterjedését is igazolja, mert csak ily tekintélyes üzletkörrel bíró kereskedő van képesítve ily tökéletes árjegyzék kiadásra, közvetve tehát ez árjegyzék annak jelöl is szolgál, hogy Magyarországon egyetlen üzlet sem részestül a gazdaközönség oly általános támogatásában, mint a nevezett czég.

A vetési időszak küszöbén nem lesz felesleges az érdekelt közönséget arra figyelmeztetni, hogy a nevezett czég, mint a hazánkban fennálló üzletek egyik legrégebbje, már egymagában fenállásának hosszú tartalmában is soliditásának legjobb bizonyítékát nyújtja, de figyelmet érdemel továbbá az is, hogy a maglzet összes reform-törekvéseit ez a czég kezdeményezte s ezzel a mezőgazdaságnak oly fontos szolgálatot tett, mely a növénytermelés haladását késégkívül határozottan mozdította elő, amit az igazol, hogy alig van év, mely e czég kiállításainak számát ne szorítaná s így a lefolyt évben is az országos kertészeti egyesület nagy arany érmét nyerte el e czég, oly kitüntetéssel, melyre még eddig egyetlen czég sem találtott érdemesnek. A ki a magkereskedelem terén felmerült javításokat megismerni kívánja, az e szempontból bizonyára a legkövetkezőbb tájékozást meritheti Mauthner Ödön árjegyzékéből, mely rendkívül gazdag tartalmában oly tájékoztató segédeszközt szolgáltat, a minővel eddig gazdaközönségünk nem rendelkeztett. Mauthner főárjegyzékét az eddigi 96 oldalról 144 nagy quart oldal terjedelemig nagyobította meg, a mi által a gazdaközönség minden irányu igényeit kielégíthetőnek véli. Külöb díszpedig saját kertiének egy részletét mutatni fel.

oly művészi és izlőses kivitelben, mely hazai nyomdai parunknak (a Duetsch-féle művészeti és könyvnyomdai intézetnek) valóban becsületére válik és a legilletékesebb szakköröknek osztatlan tetszését vívta ki magának.

Jelen figyelmeztetésnek czélja tehát az, hogy a gazdaközönség érdeklődését ezen szép és tájékoztató kiadványra felhívjuk, megjegyezve, hogy a menyiben azt még olyanok, kik ez üzlettel rendes összeköttetésben még nincsenek, megismerni kívánják, forduljanak ez iránt levelezőlapon a czéghez, (Budapesten, koronaherceg utca 18.) mely ismert előzékenységgel főárjegyzékét postafordultával ingyen és bórmentve küldi meg.

Uj gőzcsaplógép. Kovács László egy uj gőzcsaplógépet talált fel. Miskolczon Lezsih Miksa gépgyárában már készültek is, így mint magyartalalmány és magyargyártmányra felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A gép csak 10 napszámot igényel; kettőt az etetőhöz, kettőt a kérvágó, három a szalmakazal, egy a törekkezal és kettőt a szákokhoz. — Asztagrakásra nincs szükség, mert egyenesen a keresztetből lehet rá hordani, mely czélra mindkét oldala szabadon áll; sőt mindkét oldalról is felhányható a kévo; szükség esetén a gép tetőzetén is olér 3—4 kereszt. — Az ár nem magasabb, mint más, bármely jó nevű gyártmány; pedig az 30—40% költség megtakarítást mutat fel,

Szerkesztői üzenetek.

Ternova. Megkaptam a 18 előfizetést. Köszönöm. Mindenesetre tisztelet példány lesz. A munka csak márcziusban fog megjelenni. — V. J. Arad tőled is beérkezett; de nem tudom kivenni, hogy kinél címéremre küldjem. — P-y-től is megkaptam az előfizetést a „Bűn és bűnhődésre. — Gy-fy. Kis orszá. Igéreted, beváltását sürögően kérem. — Dr. B-s, Nagykatá, L-y L-o. Szegzár: Ugyanazt. — Drusza. D. földvár, A beküldött tárgy e évülv: január 2-4 ról szól. — Kern J. Budapest. A végét kérjük. — P. Marlika, Irtnuk, — mint válasz érkezik, — értesítünk.

Eladó.

A volt postaház, a legkedvezőbb feltételek mellett örök áron szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Paks, 1888. február hó

Balás Sándor

(2—10.)

és neje, háztulajdonos.

8000 Hungária Drill sorvetőt szállított eddig

KÜHNE E.

[2—3]

gazdasági gépgyára MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI. váci-körut.

Leszállított áruk. — Utánzatoktól óvakodjunk!

Uj!

1—2—3 barázdás vas-ekék, Laake-féle rétborona, Thallmayer-féle Aranka-választó, „Acme“ amerikai borona stb.

*) Lapunk előfizetési 80 krért rendelhető meg. A szerk.